

Editörden

Afetler ve Hemşirelik

Disaster and Nursing

Doç. Dr. Makbule Tokur Kesgin

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bolu,
Türkiye

Eposta: mtkesgin1@gmail.com

Alıntı (Cite): Tokur Kesgin M. Afetler ve Hemşirelik. YBH dergisi. 2023;4(1):i-v

Yaşam Boyu Hemşirelik Dergisi dördüncü yılındaki birinci sayısını sunmaktan onur duyar. Dergimizin gelişimi tıpkı bir bebeğin büyümesi gibi. Okuyucularımıza, dergimize yayın gönderen araştırmacılara, hakemlerimize, dergimizin yayın ve danışma kurullarına verdikleri destek için teşekkür ederiz.

Giriş

Bilindiği gibi 6 Şubat 2023 tarihinde ülkemizin büyük bir coğrafyasında yaşanan deprem ile çok canlar kaybettik, yuvalar yıkıldı, aileler yok oldu, afet bölgesinde topluma hizmet veren pek çok kurum işlevsiz kaldı. Bu felaket, ders verircesine afet öncesi hazır bulunurluğun önemini bizlere bir kez daha hatırlattı. Deprem sırasındaki ve sonrasındaki çalışmalar için de önceden planlamalar yapılması gerektiğini tekrar gösterdi.

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı'nın düzenlediği "Depremlerde Çevre Sağlığı Önlemleri" isimli webinarın konuşmacısı olan Hacettepe Üniversitesi Emekli Öğretim Üyesi Çağatay Güler "Depremler bir halk sağlığı acilidir" diye belirtmiş ve "afet durumunda arama kurtarma ve sonrasında su, barınma, sanitasyon gibi konuların ele alınması ve süreç ilerledikçe halk sağlığı kapasitelerinin yeniden oluşturulmasına öncelik verilmesi" gerektiğini ifade etmiştir.¹ Hemşireler bu sürecin her aşamasında rol almaktadır.² Mesleki bilgi ve klinik becerileri, iletişim yetenekleri, psikolojik destek ihtiyacını karşılama ustalığı, dayanıklılık ve bakım vermede yaratıcılık gibi kişisel yeterlilikleri, etik sorumlulukları, yaralıların bakımındaki becerileri ile depremde topluma yardım edecek önemli bir meslek grubudur hemşirelik.^{3,4} Hemşirelerin afet müdahalesinde bakım verdiği bireyler ve toplum üzerinde afetin etkisini azaltma, afet için hazırlık yapma, afete müdahale ve iyileştirme aşamalarında rolleri vardır.⁵ Afet hemşireleri doğa olayları, insan kaynaklı felaketler, salgın hastalıklar gibi kriz durumlarında yaralılara ve hayatta kalanlara ilk yardım, barınak ve hastanelerde bakım, toplumun normalleşmesi sürecinde görev alırlar. Afet durumlarında ya da normal zamanlarda hemşirelerin başarı motivasyonu bireye ve topluma sağladıkları yararlarla ilişkilidir.⁶

Öyle ki ülkemizde 6 Şubatta yaşanan deprem de hemşirelerin yanında hemşirelik öğrencileri de afete müdahalede görev almak istediler. Bazı hemşirelik öğrencileri gönüllü olarak afet bölgesine gittiler. Bazı hemşirelik öğrencileri ile hemşirelik öğretim elemanları ise afet sonrası oluşabilecek halk sağlığı sorunlarının önlenmesi için afiş ve broşürlerle toplumu bilgilendirmek üzere çalışmalara başladılar. Bu çalışmaların güzel bir örneğini de Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi hemşirelik öğrencileri ve öğretim elemanları verdiler (Tablo 1).

Bu öğrenciler ve danışman öğretim elemanları çalışmalarını bitirdikten sonra başından beri iş birliği içinde oldukları “Türk Hemşireler Derneği Öğrenci Komisyonu Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Temsilciliği (THDÖK BAİBÜ)” aracılığı ile Türk Hemşireler Derneği ile işbirliği yaparak THDÖK BAİBÜ sosyal medya hesabından çalışmalarını yayınladılar (Bkz: İlgili linkler kaynakçanın altında paylaşılmıştır).

Tablo 1. Afet sonrası halk sağlığı sorunlarını önlemeye yönelik çalışmalar yapan öğrenciler ve öğrencilere danışmanlık veren öğretim elemanları

Öğrenciler	Çalışması
Zülal Gülten ÇEŞME	THDÖK BAİBÜ Temsilcisi* Türk Hemşireler Derneği ile işbirliği
Buse ŞAHİN	Afetlerde bit salgını Afetlerde uyuz hastalığı
Bersu ADAL	Deprem sonrası bulaşıcı hastalıklar
Ahmed DUT MULLA	Afetlerde ishal ile ilgili hastalıkların önlenmesi Afetlerde tifo
Esra ÇELİK	Deprem sonrası sağlıklı su
Şevval Sıla YAĞIZ	Depremde bulaşıcı hastalıklardan korunmak
Elif KARAMANLIOĞLU	Depremden sonra güvenli su kullanımı
Kübra YOLCU	Deprem sonrası çocuklara yaklaşım ilkeleri
Danışman öğretim elemanları	
Doç. Dr. Makbule TOKUR KESGİN	
Öğr. Gör. Uzm. Hacer ALPTEKER	
Öğr. Gör. Uzm. Seher ZENGİN	
Dr. Öğr. Üyesi Bedriye AK	
Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem CEYLAN	

* Türk Hemşireler Derneği Öğrenci Komisyonu Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi temsilcisi

Hemşirelik toplumla bütünleşmiş, duyarlılık gerektiren bir meslektir. Bu duyarlılık daha öğrencilik sıralarında başlar ve mesleği yaparken de artarak devam eder. Öyle olur ki mesleği yaparken hemşireler deprem sırasında bakım verdikleri kişileri korumak için kendi yaşamlarını bile riske atabilirler.⁷

Deprem gibi afetlerle mücadelenin çok boyutlu çalışmalar gerektirdiği, kurumlar arası işbirliği ve iyi organizasyonun önemli olduğunu biliyoruz. Hemşirelik de bu organizasyon ve

işbirliklerinde yer alması gereken bir meslek. Bunun yanında Türkiye de afetle mücadelenin önemli bir parçası olan hemşirelerin afete hazır bulunmaları için afet hemşireliği konusunda lisans ve lisansüstü eğitimler ve sertifika programları ile güçlendirilmeleri önem taşımaktadır.

Kaynaklar

- 1- Güler, Ç. Depremlerde Çevre Sağlığı Önlemleri. 2023, 14 Şubat. Hacettepe Üni. Tıp Fakültesi Halk Sağlığı A.B.D. @hacettepeuni.tpfakultesiha4670. Access: 29.03.2023 Available from: <https://www.youtube.com/watch?v=0oimv7nvCLg>
- 2- Ford M. WHO: Nurses 'critical function' in Turkey-Syria earthquakes response. 2023, 14 Feb. Access: 29.03.2023 Available from: <https://www.nursingtimes.net/news/global-nursing/who-nurses-critical-function-in-turkey-syria-earthquakes-response-14-02-2023/>
- 3- Rezaei SA, Abdi A, Akbari F, Moradi K. Nurses' professional competences in providing care to the injured in earthquake: A qualitative study. *J Educ Health Promot.* 2020;9:188. Published 2020 Jul 28. doi:10.4103/jehp.jehp_214_20
- 4- Xue CL, Shu YS, Hayter M, Lee A. Experiences of nurses involved in natural disaster relief: A meta-synthesis of qualitative literature. *J Clin Nurs.* 2020;29(23-24):4514-4531. doi:10.1111/jocn.15476
- 5- Fletcher KA, Reddin K, Tait D. The history of disaster nursing: from Nightingale to nursing in the 21st century. *J Res Nurs.* 2022;27(3):257-272. doi:10.1177/17449871211058854
- 6- Chien YA, Lee YH, Chang YP, Lee DC, Chow CC. Exploring the relationships among training needs, willingness to participate and job satisfaction in disaster nursing: The mediating effect of achievement motivation. *Nurse Educ Pract.* 2022;61:103327. doi:10.1016/j.nepr.2022.103327
- 7- Ford M. Nurses in Turkey risk own lives to protect babies during earthquake. Access: 29.03.2023 Available from: <https://www.nursingtimes.net/news/global-nursing/nurses-in-turkey-risk-own-lives-to-protect-babies-during-earthquake-13-02-2023/>

Linkler

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi hemşirelik öğrencilerinin yapmış olduğu çalışmaların linkleri

<https://www.instagram.com/p/Co7a68NKhIP/?igshid=YmMyMTA2M2Y=>

<https://www.instagram.com/p/Co7bedvKbNy/?igshid=YmMyMTA2M2Y=>

<https://www.instagram.com/p/Co9akfONOpC/?igshid=YmMyMTA2M2Y=>

<https://www.instagram.com/p/Co9a0jiNH38/?igshid=YmMyMTA2M2Y=>
<https://www.instagram.com/p/CpAHO88KPxr/?igshid=YmMyMTA2M2Y=>
<https://www.instagram.com/p/CpAHVCIKeYD/?igshid=YmMyMTA2M2Y=>
<https://www.instagram.com/p/CpCq7ZftLjB/?igshid=YmMyMTA2M2Y=>
<https://www.instagram.com/p/CpCrMAfNetp/?igshid=YmMyMTA2M2Y=>
<https://www.instagram.com/p/CpfzWccKJTt/?igshid=YmMyMTA2M2Y=>

Thdök Baibü İnstagram Resmi Hesabı:

https://instagram.com/thdok_baibu?igshid=ZDdkNTZiNTM=